

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Riva Szápáry, Adria-palota.
Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . .
Félévre . . . 12 kor. Egy hónap . . .
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A politikai helyzet.

A képviselőház feloszlata.

Budapest, decz. 30. A király január 2-án érkezik Budapestre. Az országgyűlést berekesztő trónbeszéd ünnepélyes aktusánál már az új darabont-testőrség is fog szerepelni.

Tisza István itthon.

Budapest, decz. 30. Tisza István gróf miniszterelnök ma reggel Bécsből visszaérkezett a fővárosba.

Az ellenzéki pártok egyesülése.

Budapest, decz. 30. A függetlenségi pártiaknak az az óhajtásuk, hogy az ellenzéki pártok egyesülését egy országos ellenzéki értekezlet mondja ki és ezért azon vannak, hogy a választások előtt országos gyűlést hívjanak össze Budapestre. E gyűlésen fogja megvitatni a függetlenségi párt a delegációba való bemenetel kérdését is.

A hercegprimás betegsége.

Budapest, decz. 30. Vaszary Kolos biboros hercegprimás állapota valamivel javult ugyan, de még mindig aggasztó.

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Rákóczi jön.

Irtá: Farkas Emőd.

A vén máramarosi hegyeket is otthagyja egyszer a Tisza. Szép vidék a hegyvidék, de Petőfi is arról énekelt, hogy az Alföld csak a szép. A mogorva vén hegyek elmaradnak, de kék fejükkel, ameddig csak lehet, mindig a Tisza után néznek. Ugyan merre megy az a hunczút? Igazán elmegy-e? Itt tudja hagyni a regényes hegyvidéket, a tótokat a tutajakkal és a ruhát mosó tót leányokat? Más folyónak vannak tünderei, sellői. A Tiszának nincsenek se tünderei, se sellői. A ruhát mosó tót lányok itt a sellők, igaz, hogy dalolnak is olyan szépen, mintha igazi tündérek volnának. A hangjuk áthallatszik még a tulsó partokra is és a tutajos tótok a nagy lapátot vízmentébe igazítják, hogy minél tovább hallják a szép dalt.

Biró Tamás miniszteri tanácsos visszaérkezése.

Budapest, decz. 30. A német kereskedelmi szerződési tárgyalásokra Berlinbe kiküldött magyar megbízottak közül Biró Tamás miniszteri tanácsos kénytelen volt sürgősen visszatérni, mert a felesége haldoklik.

A spanyol király eljegyzése.

Berlin, decz. 30. A Berliner Tagblatt madridi tudósítója jelenti: Udvari körökből azt az értesítést kaptam, hogy Alfonz királynak Mária Antoinette mecklenburg-schwerini hercegnővel való eljegyzése ügyében még semmiféle megállapodás nem történt.

Anglia ágyut rendel.

London, decz. 30. A Times azt a hírt közli, hogy a hadügyminiszter tegnap nagyszámu ágyut rendelt meg. Az egész tüzérséget ezzel az új ágyuval fogják ellátni.

A háboru.

Tokio, decz. 30. A Port Arturt ostromló hadsereg főhadiszállásáról jelentik: A balszárny és a hadsereg cenztruma e hó 28-án délelőtt 11 órakor léggeröpítette az Erlungsián erőd homlokzata előtt levő erődítményeket. Azután a nehéz és

tábori ágyuk tüzeinek oltalma alatt, dacára az ellenség tüzelésének, védműveket emeltek. Négy órakor délután rohamra indultak és a belső erődítmény nehéz ágyuit elfoglalták. Az oroszok makacs ellenállás után visszavonultak. Este hét órakor az Erlungsián erődöt teljesen elfoglalták.

Tokio, decz. 30. Az Erlungsián erőd elfoglalásánál elesett japánok számát körülbelül ezer emberre becsülik. A japánok 500 orosz foglyul ejtettek, míg a helyőrség egyharmadának sikerült a menekülés.

London, decz. 30. A Daily Mail csifui levelezője jelenti, hogy orosz szökevények elbeszélése szerint Port-Artur helyzete a lehető legrosszabb. A gyalogságon kívül az Ikcsián erőd helyőrsége csak kevés tüzerből áll, akiknek 45 ágyut kell ellátniok.

Tokio, decz. 30. A mandzsuri hadsereg főhadiszállásáról jelentik: Kedden délután 3 órakor az oroszok ostrom-és tábori ágyukkal bombázták a Sahón átvívó vasuti hidat és az állomás környékét. A Salientun mellett táborozó oroszok Chiasiangtut és Szulincsut ágyuzták. Az orosz lovasságot, mely napnyugtakor megtámadta Helinkunt, a japán lovasság visszaverte. Nyolcz órakor este az orosz lovasság bekerítette a japán előőrsöket, de ezek segílyt nyerve, az oroszokat visszaverték. Veszteségeink jelentéktelenek.

— Hej, ha még egy olyan munkásom volna, mint amilyen a Tisza.

De azt már a Tisza még sem tehette meg, hogy felhordja a köveket a hegyekre. Elég, hogy idáig hozta.

Felépült a vár. A Tisza gyönyörködve nézte az erős bástyákat.

— Én is segitettem a felépítésében, — gondolta bizonyosan magában.

Hej, de nem sokáig volt öröme a várban. Német zsoldos katonaság költözött beléje. A németek nyuzták, zsarolták a várost és a környéket. Hej, tavaszi áradáskor ugy dagadt a bele a Tiszának! Bizony kis hujja mult, hogy sokszor nagy haragjában el nem nyelte a várat mindenestül. De még se nyelte el.

Egyszer aztán hire futamodott, hogy vége lesz a német uralkodásának, jön Rákóczi Ferencz vissza Lengyelországból. A Tisza hallotta a híreket a tutajozó tótoktól. Mikor ugy szeliden elsimult a tutajok mellett, amig a tótok beszélgettek, ilyenkor hallgatózott a Tisza. A tótok sokszor megfenyegették a folyót:

A Tisza így tanul meg először énekelni.

Amig nagy sebesen viszi a hosszú tutajokat lefelé, a nagy Alföld felé, habjai azokat a melódiákat dudorászszák, amelyeket a hegyek között tanult. Nini, már látszik a tokaji Kopasz-begy ott a messzeségben, emitt meg a Nyírség nádasai susognak ismeretlen nótákat, amelyeket nem lehet hallani a hegyek között. A Tisza a holdvilágos éjszakákon hallgatózva simul a nádashoz. A nyiri nádas pedig zizeg, sóhajt, dalol pogány-melódiákat, amelyeket egykor, régen hallott. A Tisza egyszerre eltanulja a dalt. Hohó, már ő is énekel. . . . A habok a nádas dalát dudorászszák. A tokaji Kopasz nagy árnyékával sötétben fekszik rá a vízre.

Ezen a tokaji Kopaszon valamikor vár volt. Sok száz esztendő előtt. A máramarosi hegyekből terhes gályák hozták a faragott követ. Hej, be erős legény az a Tisza. Még a legterheesebb gálya alatt sem hajolt meg a háta. Olyan könnyedén vitte a nagy terheket, hogy az építő pallér meglegedetten csettintett az ujjával.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak!

Alkalmas mosó blousok egy koronától kezdve. ★ Egyszínű selyem blousok 8 koronától kezdve árusíttatnak.

SCHWARZ & GERŐ czégnél.

Ugyanott kaphatók a legszebb és legpraktikusabb ajándékok urak és hölgyek számára.

Leszállított árak.

London, decz. 30. Egy pekingi távirat szerint a japánok azt indítványozták Kinának, hogy *Mandzsuriát kínai csapatokkal foglalja el.* Kína azonban azt akarja, hogy neki *Mandzsuria tartós birtása biztosítsassék.* A pekingi japán kiküldött Tokióból táviratilag kért utólagos instrukciót. A távirat még arról emlékszik meg, hogy Japán mindenáron arra törekszik, hogy befolyását Kinában növelje, mivel valószínűnek tartja, hogy a háboruba más hatalmak részéről közbelépés fog történni.

London, decz. 30. A Lloydhoz érkezett távirat szerint tegnap a Szundaszorosban egy hadihajót vettek észre, melyen a japán hadilobogó lengett.

Toulon, decz. 30. Tegnap az orosz vezérkarhoz tartozó három magasabb-rangu tisztből álló bizottság érkezett ide abból a célból, hogy az itteni hajógyárakban a *Baján* típusa szerint építendő három elsőosztályú páncélozott czirkálóhajót rendeljenek meg.

Az új görög kabinet.

Athén, decz. 30. Az új kabinet következőképpen alakult meg: Miniszterelnök és belügyminiszter: *Delyannis*; külügyminiszter: *Skuzes*; hadügyi és ideiglenesen tengerészeti miniszter: *Mavromichalis*; igazságügyi és ideiglenesen közoktatásügyi miniszter: *Karapanos*; pénzügyi miniszter: *Gunarakis*.

Syveton halála.

Páris, decz. 30. A szakértők tegnap befejezték *Syveton* belső részeinek vegyi elemzését. *Mérgező anyagoknak semmi nyomát sem találták.* A szakértők jelentésüket valószínűleg *Boucard* vizsgálóbíró elé fogják terjeszteni. A jelentésben bizonyos fenntartások lesznek, minthogy nem minden szakértő ért egyet az elemzés eredményével.

— De aztán el ne locsogd, amit hallottál! Már a határon van Rákóczi!

Dehogyan locsogta el a Tisza. Sőt még csendesebben, halkabban folyt. Ha a vadludak nagyot kiáltottak rajta holdas éjszakákon, a Tisza víze megcsobbant:

— Csitt, te buta lud!

De bizony azért mások is meghallották, hogy Rákóczi a határon van, még pedig meghallották azok, akiket legjobban illetett a hír. A Bocskay, meg a Tököli hajdú a hegységben, a hajduságban.

De nemcsak beszéltek a vitéz hajduk, hanem készülődtek is. A padláson, kamarákban még ott ette a rozsdas por belepte a kardot, fokost, muskétát. A hajduk előkeresték régi fegyvereiket, aztán választottak maguknak vezért. És összeültek tanácskozni.

— Az első dolog volna a tokaji várat elvenni a németektől. Hadd tudja meg Rákóczi, hogy várjuk. Hadd hallja meg a muskéták ropogását s kardok csengését, vigye el hozzá a szél. A hajduk így üdvözlék Rákóczit, midőn magyar földre lép.

Ezt mondta a hajduk legöregebbje, a böszörményi bíró. A hajduk pedig megigazitották a fésűt hajukban és elindultak a tokaji vár ellen. Mentek, mendégéltek. Bele nem fáradtak. Egyszer csak, úgy alkonyat tájban, megpillantják a várat a szemhatáron.

Ott volt a vár, de közbe volt a Tisza s a Tiszának nem volt hidja, sajks se akadt volna annyi, amennyi a sok hajdut át tudta volna vinni a tulsó partra.

Megőrült a színházban.

Budapest, decz. 30. A Nemzeti Színház tegnap esti előadása közben *egy fiatal ember hirtelen megőrült.* Az előcsarnokban *dühöngve inzultálta a közönséget.* Négy rendőr alig bírta megfékezni. Semmiféle irást nem találtak nála s így nem tudják, hogy kicsoda, de azt hiszik, hogy vidéki színész. A szerencsétlen embert a lipótmezei örültekházába szállították.

Fölmentő ítélet.

Kecskemét, decz. 30. *Horváth* Ádám, volt országgyűlési képviselő és kecskeméti városi főügyész ellen tudvalevőleg följelentést tettek sikkasztás miatt. A büntető törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és *Horváth* Ádámot a vád alól *fölmentette.*

Nyomor elől a halálba.

Budapest, decz. 30. *Kapi* Antal, elzülött megyei tisztviselő, ma reggel a dombovári vonattal a fővárosba érkezvén, *a pályaudvaron agyonlőtte magát.* Hátrahagyott levelében azt írja, hogy napok óta nem evett és végtelen nyomorát nem bírta tovább elviselni.

Robbanás a postahivatalban.

Lemberg, decz. 30. Az oroszországi *Minszk*-ben ma reggel a postahivatalban *egy löpörrel telt csomag felrobbant.* A szolgálatot tevő hivatalnok *szörnyethalt.*

A gyapot árának hanyatlása.

Majna-Frankfurt, decz. 30. A *Frankfurter Zeitung*-nak jelentik *New-Yorkból:* A gyapotültetvényeseket az új ár-hanyatlás súlyosan károsítja. Sok helyen *óriási mennyiségű gyapotot elégettek,* hogy az árakat megszilárdítsák. Az áremelést célzó mozgalom élén álló ültetvényesek azt akarnák, hogy *még két millió bál gyapotot semmisítsenek meg.*

— Itt nincs más mód, mint megkérni a Tiszát, hogy ereszszen át, — szolt a böszörményi. — A Tisza magyar folyó. Csak megérti a nyelvünket.

Aztán odaállott a Tisza-partra és így szolt:

— Ereszsz át, Tisza, a németet akarjuk kivenni a tokaji várból.

A parti sűrű nádasból egy öreg halász bukkant elő.

— Már át is eresztett! — szolt az öreg.

— Két nap óta lepadt a Tisza úgy, hogy száraz lábbal át lehet rajta kelni.

Aztán elindult a hajdu-csapat a sekély vízben. Borongós, sötét éjszaka volt. Rongyos fekete telhők mögött kalandozott a hold, észak felől pedig hideg, csipős szél süvített.

Amint elérték a tulsó partot, olyan fekete lett az égboltozat, mintha tintával fecskendezték volna be. Majd nagyot dördültek a hegyaljai hegyek és az eget villám hasította végig. A villám pillanatig tartó fényénél látták a hajduk a várat maguk előtt, bezárt kapujával és erős bástyáival. A következő perczben a zivatar teljes erővel kitört. Szakadt az eső és az egész Hegyalja nagy dörgésbe látszott merülni. A félelmetes éjszakán pedig a Tisza is megmordult. Először csak csendesen mordultak a sekély vizek. Később a felülről jövő ár betöltötte a medret. Mintha háromszáz ördög hömpölyögne tova a Tisza medrében, úgy zugott a folyó.

A hajduk még éjfél előtt megrohanták a várat.

Sikkasztás a Kereskedelmi Banknál.

A Fiumei Kereskedelmi Banknál történt sikkasztás ügyében a rendőrség erélyesen folytatja a vizsgálatot. Mint most kiderült, *Bertoli* Károly, a sikkasztó pénztáros, nem az itteni állomásról utazott el, hanem szombaton este hét órakor a 43-as számú bérkocsin *Mattuglie* be vitette magát a 7 óra 50 perczkor induló bécsi gyorsvonathoz. Miután a kocsinak a 10 koronát kitevő viteldiját kifizette, bement az állomási épületbe. Mint az eddigi kutatásokból kiderült, egy fieme-bécsi direkt kocsira váltott első osztályu jegyet, melynek sorszáma 600 volt.

A rendőrség ennek következtében felkérte a vasutigazgatóságot, utasítsa az egyes állomásokat arra, hogy állapítsák meg, hogy a 600-as számú jegy hol lett leadva. Mibelyt ezt megtudják, a további nyomozást onnan fogják folytatni. A nyom tehát, mint ebből látszik, határozottan észak felé vezet.

A rendőrség véleménye szerint kevés ki-látás van rá, hogy *Bertoli* kézre kerítsék, ha csak a véletlen nem játszik közre. A sikkasztónak eddig elég ideje volt arra, hogy eljusson valamelyik kikötőbe s úgy lehet, hogy már tengerre szállt, vagy más uton-módon biztonságban van.

Bertoli Triesztben lakó családjával és ot-tani kedvesével jegyzőkönyvet vettek fel, mely-ből azonban semmi új adat sem derült ki.

Tegnap délelőtt *Mitrovics* Gusztáv rendőr-parancsnok *Vajda* és *Schamburg* bankigazga-tókkal *Bertoli* lakására ment, ahol a sikkasztó kedvesét, *Pontelli* Lujzát még egyszer kihall-gatta. *Pontelli* Lujza csak azt ismételte, amit már ezelőtt mondott. Vallomásából kiderült, hogy *Bertoli* szándékáról mit sem tudott.

Pontelli Lujza trieszti utazását *Bertoli* csak azért rendezte, hogy zavartalanul követhesse el a sikkasztást és hogy idő előtt ne keressék, a mi, ha kedvesét nem beszélt volna rá, hogy Triesztbe utazzék, megtörtént volna. Így eltü-nését senki sem sejtette.

A rovincsolásnál azt is megállapították, hogy *Bertoli* az utolsó hónapban a bank

Mikor pedig az első kakasszó hangzott Tokaj felől, akkor már üres volt rémitőn a vár. Akit le nem vágtak a zsoldosok közül, azt bevették az áradó Tiszába. Az áradó folyó elnyelte a német zsoldosokat. . . . Mikor vir-radni kezdett, elült a zivatar, csak a szél leányai száguldoztak tova a hömpölygő folyó felett. A Tisza megáradt, hogy elhagyta part-jait és kilépett a mezőkre. Mintha a Tisza is háboruzna az ellenséggel. De már sehol sem talált ellenséget. A hajduk megelőzték őt.

Reggelre pedig a hajduk hírnököket küldtek a Beszkideknél álló Rákóczi Ferenczhez, hogy az első Tisza-menti vár immár az övé és a tokaji vár vidéke várja őt, vezérét, aki szabadulást hoz az elnyomott nemzet-nek.

A Tisza-mentén pedig jöttek, jöttek a Rákóczi vitézei: a sárgacsizmás, farkaskaczagá-nyos kuruczok. Mindig többen szállingóztak alá az erdős Beszkidekből. Egyszerre aztán megszólalt a tárogató hangja a magyar róná-kon. Ennek a tárogatónak a szavára felágas-kodott minden csepp vér abban, aki hallotta: aki épkezláb ember volt, az elment kurucz-nak.

Az öreg Tisza csendesen, lustán folydo-gált partjai között. Ő hallotta Rákóczi tároga-tóját, hallotta a kardok csengését, — de hát mit tehetett? Ha fia lett volna, elküldte volna Rákóczi zászlai alá. De mivelhogy nem volt fia, egyedül még se hagyhatta a házat: azért csak álmosan, lustán folyt tovább.

kárára jogtalanul több csekket bocsátott ki, melyek az osztrák hitelintézet triezsi fiókjánál voltak fizetendők és Doner A. névre voltak kiállítva. A csekkek legmagasabb összege 2000 korona volt.

A triezsi rendőrség kutatja azt az egyént, aki a csekkeket bemutatta és az érték járó összegét felvette. Lehet, hogy az illető, alkalmasint Bertolinak valamelyik barátja vagy ismerőse, jóhiszeműleg járt el és Bertoli bűnös üzemleiről mit sem tudott. Eddig a pénz felvételét nem sikerült kinyomozni.

A bank igazgatósága attól tart, hogy még egyéb csalások is fognak kiderülni.

Érdekes körülmény, hogy Bertoli állandóan revolverrel járt. A hivatalában két revolver is volt nála. Az egyiket a zsebében hordozta magával, a másikat pedig az íróasztala fiókjában tartotta. Ez utóbbit most íróasztala átkutatásakor megtalálták.

KÜLÖNFÉLE.

— **Olvasóink figyelmébe.** Lapunk egyes példányai mindig kaphatók az *Ivanich-féle* hírlapelárusító üzletben, *Via Riva 6. szám* és a *Corsia Deák 34. szám* alatt levő dohánytözsdében (a Hungária-szálló és a Csizmás-féle fióküzlet között).

— **Spaun báró a királynál.** Bécsből jelentik, hogy Spaun báró tengernagy, a tengerészeti főparancsnok, akit a hulli vizsgálóbizottság elnökének választott, odaérkezett. Tegnap délután a király a tengernagyot kihallgatáson fogadta.

— **A bécsi svéd követ meghalt.** *Leuwenhaupt* Gusztáv gróf, Svéd- és Norvégországi bécsi követe, mint *Tamans*-ból, Toulon mellől jelentik, a december 27-éről 28-ára virradó éjjel 60 éves korában meghalt. Halálos ágyánál ott volt neje, *Stackelberg* Anna grófnő. *Leuwenhaupt* grófné, aki a bécsi előkelő társaságban közkedveltségnek örvendett, 1895 november hó 7-én neveztek ki követté királyunk udvarához. Körülbelül egy év előtt súlyos betegségbe esett és azóta nem tudott teljesen fölépülni. Julius elején szabadságra utazott és hosszabb időt töltött hazájában. Az utolsó két hónapot nejevel együtt Tamansban töltötte, de mielőtt oda utazott, súlyos operáción esett keresztül. Halálának híre tegnap délután érkezett meg Bécsbe s azonnal tudatták a királynál és *Goluchowski* gróf külügyminiszterrel.

— **A Pannonia New-Yorkba érkezett.** Az *Aaria* tengerhajózási társasághoz érkezett távirat szerint a *Pannonia* Cunard-hajó tegnap 1800 kivándorlóval szerencsésen New-Yorkba érkezett.

— **Hajók forgalma.** Ma a következő hajók érkeztek kikötőnkbe: Az *Ardoe* Rosario di Santa Fé-ből 3700 és a *Membrand* S.-Nicolas-ból 4600 tonna Laplata-tengerivel. Mindkét hajó angol lobogó alatt jár. A *Johannes Russ* német gőzhajó Hamburgból 2000 tonna salétromot hozott, melyet az itteni Forgalmi Bank fog átvenni. A hajóknak a megejtett révhatalósági vizsgálat után megadták az engedélyt a kirakodásra.

— **A Kaiserin Elisabeth postája.** A *Kaiserin Elisabeth* hadihajó számára érkező postát a triezsi postahivatalból január 4., 7., 14., 18., 21. és 28-dikán reggel 8 óra 45 perczkor fogják Hongkongba küldeni.

— **A pólai kirándulás elmarad.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság közhírré teszi, hogy a rendes vasárnapi kirándulás Pólába a jövő vasárnap, 1905 január elsején elmarad.

— **Egy Lloyd-hajó balesete.** A *Jupiter* Lloyd-hajót Konstantinápolyból Fiuméba jövet Zante sziget közelében gépsérülés érte. A hajó ennek következtében nem fogja kikötőnket érinteni, hanem az *Aglaiia* Lloyd-hajó egyenesen Triestbe vonatja.

— **Hálaadó istentisztelet.** Holnap, december 31-én délután öt órakor a város védszentjéről, Szent Vitus és Modestről nevezett templomban hálaadó istentisztelet lesz az 1904. év befejezése alkalmából. A templomi zenét a városi zenekar látja el.

— **Ajándék a Tengerész-Othonnak.** A gázgyár vezetősége a Tengerész-Othonnak 500 kilogramm kokszt ajándékozott.

— **Pályázat.** A hivatalos lap pályázatot hirdet a fiumei pénzügyigazgatóságnál betöltendő több *pénzügyi vizsgálói és matrónai állásra.* A kellően felszerelt folyamodványok 1905. évi február 15-éig nyújthatók be a fiumei pénzügyigazgatósághoz.

— **A mattuglie-lovranei villamos vasut.** Tegnap kezdődtek a munkálatok a Mattuglieből Voloszkán és Abbazián át Lovranáig haladó villamos vasut építésére. Most az Abbaziáig vivó utvonat építést kezdték meg. Midőn ezt befejezik, a vonalat Lovranáig fogják meghosszabbítani. Az isztriai villamossági és keskenyvágányu vasut részvénytársaság az építési munkálatokkal a Münz-féle vállalatot bízta meg.

— **Rövidített sürgőnczimek.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén elhatározták, hogy feliratban kéri a kereskedelmi minisztert a rövidített távirati czimek évi díjának leszállítására. E czimek évi díja most 40 korona, melyet 10 koronára redukálva bizonyára számos kereskedő venne igénybe már vevői érdekében is, úgy, hogy a kincstár még jelentékenyen fokozná ezen a czimen befolyó jövedelmeit.

— **Egy sikkasztó kivándorló letartóztatása.** Az ujhértói csendőrpáncsnokságtól tegnapelőtt távirat érkezett az itteni rendőrséghez, hogy a 40 éves *Oláh* Jánost, a ki nős és öt gyermek atyja, tartóztassák le. *Oláh* Ujhértóról megszökött, miután annál az intézetnél, a hol alkalmazva volt, nagyobb sikkasztást követett el. Bizonyos jelek arra mutattak, hogy *Oláh* Fiumében tartózkodik azzal a szándékkal, hogy innen Amerikába utazzék. *Vidmar* rendőr-alparancsnok két titkos rendőrt bízott meg a sikkasztó letartóztatásával. A két titkos rendőr megfigyelés alá vette a kivándorlási irodát. Tegnap egy oly embert láttak oda belépni, a kire a táviratban között személyleírás ráillett. A gyanus egyén, a ki egy nő társaságában volt, a pénztárhoz lépett és két Amerikába szóló jegyet váltott. A jegyeket *Oláh* János és *Mária* névre állíttatta ki. Iratai teljesen rendben voltak. A két titkos rendőr felszólította, hogy kövesse őket a rendőrségre, a hol *Vidmar* rendőrtiszt hallgatta ki. A kíséretében lévő nőt, kinek *Gajdos* *Mária* a neve, szintén kihallgatták. *Oláh* néhány kérdés után bevallotta, hogy ő a körözött sikkasztó. Megmotozásakor okiratokat, pénzt és néhány ékszert találtak nála. A sikkasztót a királyi ügyészség börtönébe vitték. *Gajdos* *Máriát*, a ki ellen nem volt elfogatási parancs kiadva, szabadlábra helyezték.

— **A hajók sebességének fokozása.** *Rómából* jelentik, hogy *Del Lungo* Károly egyetemi tanár onnan Liverpoolba utazott, hogy egy találmányával, amely a hajók sebességének fokozására vonatkozik, egy ottani hajógyárban kísérleteket tegyen. Ez a találmány teljesen független a motoroktól és arra a feltevésre van alapítva, hogy a gyorsaság fokozása érdekében első sorban az ellenható erőket kell leküzdeni, vagyis az oldalhullámok ellenállását kell módosítani, amelyek a hajót körülveszik. Mind-egyed ezt kivétel nélkül tartották. *Del Lungo* azonban kísérleteit arra alapította, hogy ha esetleg a hajót körülvevő vizet egy ezerszerre kisebb sűrűségű anyaggal, a *levegővel* keverné, amely a hajósnak mindig rendelkezésére áll és

ezáltal a víz sűrűségét is csökkentené, nagyon elősegítené a hajó sebességét. Ezt sikerült is neki megvalósítani, de találmányának titkát még nem árulta el.

KÖZGAZDASÁG.

+ **Az áruüzleti szokások különös határozatai** közül a gabonára, olajmagra és hüvelyes veteményre vonatkozó különös határozatokat a budapesti tőzsde tanács megállapította s kimondotta, hogy ezeket a különös határozatokat, az áruüzleti szokások különös határozataival egyidejűleg, 1905 január 1-ével életbe lépteti.

+ **Olasz kivándorlási bank Amerikában.** Olasz tőkésék New-Yorkban 550,000 dollár alaptőkével bankot alapítottak *Italian-American Trust Company* cég alatt, mely az amerikai olaszoknak az anyaországgal való pénzügyi tranzakcióit fogja ellátni.

+ **A Navigazione Generale Italiana** (Róma) közgyűlése az osztalékot az 1903-4. üzleti évre 25 lírában állapította meg. A vállalat hajóparkja 102 gőzösből áll és 45.348,344 líra értékű. Az állam által támogatott járatokon a vállalat hajói 522,646, a nem támogatott vonalokon 511,064 csomót tettek meg. A nyers bevétel 52.557,094, a kiadás 49.613,364 és a tiszta nyereség 2.943,699 koronára rugott. A vállalat hajóparkját most tetemesen nagyobbitja és e czélból a laplatai járatokra őt, az északamerikaiakra két, a nápoly-palermotuniszi vonalra egy és a levantei forgalomra öt új gőzöst rendelt meg.

+ **Az olasz burgonyatermés** úgy minőség, mint mennyiség tekintetében rosszul ütött ki; *milanói* konzulátusunk véleménye szerint jó minőségű burgonya bevitelére igen kedvező alkalom kínálkozik; a burgonya ára métermázsánként 7-8 líra között váltakozik.

+ **Az Egyesült-Államok hanyatló buzatermése.** Az északamerikai Unio buzatermését évek óta veszélyezteti a *Blissus leucopertus*. Az e rovar által évenként okozott kár 250 millió koronát tesz. Száraz években őt legnagyobb mérvűket a föllépése. A rovar a terület a szalmában és növénymaradványokban tölti. Szeptember vége felé eltűnik a tarlóról és a szomszédos gyepekben húzza meg magát. Julius 1-től 15-ig fejlődik ki az első generáció. Julius 30-ig tojja petéit a kései gabonákba. A második generáció augusztus 20-tól szeptember 10-ig éri el teljes kifejlődését. A rovar álcája a növény felső gyökereit támadja meg. Sikeres védekezést eddig nem ismernek. Többek között e rovar kártételeinek tulajdonítható, hogy az Egyesült-Államok a buzakivitel terén annyira visszaestek.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Deák szálloda. Bósz Ede és neje Zsombolya. — Mailand Oszkár és neje Déva. — Wasiewicz Zsigmond és neje Neumarkt. — Kleineisel Jakab, Aczél Sándor, Flaner Ferdinánd Budapest. — Bartoli Vincze Albona.

Lloyd szálloda. Comini János Triest. — Neumann Jakab Diószegh. — Grosz Bálint Fejstritz. — Buschmann Ferencz, Taub József Bécs. — Hladnick Iván Loitsch. — Fiorelli Pál Segna. — Budak György Pago.

De la Ville szálloda. Faltin Jakab Kis-Bukovecz. — Dumbravics Károly Fatty (Románia). — Mair Károly Bozen.

Hungaria szálloda. Smeler János Káptalantóti. — Weisz C., Skoffer Henrik, Ungeloider Budapest. — Schalk Ottó Bécs. — Kringselman W. Hamburg. — Prinzen János Rouen. — Tapp Károly Triest. — Wolmer József Zágráb. — Schwarcz Vilmos Olmütz.

Quarnero szálloda. Mavrics Iván Triest. — Almengoya János Isztria. — Rocs Vladimir Bécs. — Ghercovich Antónia Moschenizza. — Maly József Brünn. — Vollgruber N. Marburg. — Fleischmann Izidor Budapest.

Tőzsdei árfolyamok.**Értéktőzsdék.**(Záratok.)
1904.
december
29 30

Budapest. Aranyjár.		
4%	K.	118.75
Koronajár. 4%	"	97.75
" 3 1/2	"	88.80
Magyar földteherment.		
4%	"	98.—
Horv. Szlavon	"	98.50
Tisza-szab.	"	163.—
Osztrák papírrár.	"	99.75
" ezüst	"	100.—
" arany	"	120.—
" korona	"	100.—
Osztrák-magyar bank	"	1630.—
Magyar hitelbank	"	804.— 802.50
Osztrák hitelbank	"	676.75 676.50
Osztrák-magyar vasut	"	653.50
100 márka	"	117.57 1/2
London vista	"	239.72 1/2
Páris	"	95.32 1/2
20 frankos arany	"	19.05
100 lira (olasz)	"	95.40
20. márka	"	23.51

Bécs. Magyar hitelr.		
K.	804.—	802.50
Osztrák hitelr.	" 676.75	676.50
Rimamurányi	" 519.50	
Union-bank	" 553.—	
Magyar államvasut	" 650.—	653.50
Leszám. bank	" —.—	
Jelzálogbank	" 530.—	
Adria	" 440.—	
Länderbank	" 447.75	
Lloyd	" 718.—	
Török sorsjegy	" 131.—	
Berlin. Osztrák hitelr.	" 212.90	212.75

Budapesti árutőzsde.

Buza április	" 10.13	10.10
" október	" 8.83	8.79
Rozs	" —.—	—.—
" április	" 7.91	7.90
Zab	" —.—	—.—
" április	" 7.19	7.18
Kukoricza október	" —.—	—.—
" május	" 7.90	7.59
Zsir	" 64.—	63.—
Szalonna	" 54.—	53.—

Newyorki gabonatőzsde.

(Sürgönyjegyzés).

Buza loco	Cent.	121 1/8	—.—
december	"	121 1/8	—.—
május	"	115 3/8	—.—
Tengeri	Cent.	55	—.—
december	"	51 1/8	—.—
május	"	—.—	—.—
Fuvardíj Liverpoolba	pence	2.—	—.—

Gyarmatárak.**Kávé.**

Havre Santos good average:

December	Frank	—.—	—.—
Márczius	"	49.75	49.25
Május	"	50.25	49.75

Hamburg Santos good average:

December	Márka	40.75	40.—
Márczius	"	41.25	40.50
Május	"	41.75	41.—

Newyork:

Fair Rio loco	Cent.	8 1/16	—.—
November	"	7.55	—.—
Február	"	7.80	—.—

Cukor.

Prága franco Aussig kész	K.	34.—	34.—
" " uj	"	25.80	25.80
franco Prága raff.	"	79.—	79.—

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Orvosi tekintélyek által ajánlott

Dupla-Malátasör

Szent-István védjeggyel

a Kőbányai Polgári Serfőzde

kiváló minőségű gyártmánya friss töltésben kapható:

Moravec Károlynál, Corso — Stockel Giovanni, Via Alessandrina — Schittar Giovanni, Piazza Zichy és Tones Valentinnál, Corso — G. Salamon, Corso.

Ujévi ajándékok.**Vászonosztály.**

Asztalterítők és asztalkendők.

Kávés asztalterítők és asztalkendők (6 és 12 személy részére).
Törülközők.

Vásznak fehéreneműek és lepedők készítésére.

Zsebkendők és kanavász a legelső gyárakból.

NAGY VÁLASZTÉK. Közismert olcsó árak, melyek minden versenyt kizárnak.**WEISS M.****FIUME CORSO II. — TRIEST CORSO 9.**

A legmodernebb kézműárak, úgy mint férfi- és női ruhaszövetek, fehéreneműek, gyapotárak, selyem, bársony, kész fehérenemű, nyakkendők, szalagok, csipkék és fejdíszek eladása.

Szabott árak!Könyvnyomdai
műintézetTipografia
artistica**„UNIO“**„Adria” palota, **FIUME** palazzo „Adria”.

TELEFON 224.

— SZÁLLIT —minden a nyomdászatba vágó munkát
gyorsan, szakismerettel és a legolcsóbban.**— ESEGUISCE —**prontamente con conoscenza del ramo ed
al più buon mercato ogni lavoro tipo-
litografico.**Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.**

Ujévi vásár!**Nagy választék!**

Gyermekjátékszerek! * Társasjátékok.
Grammophonok! * Phonographok!
Bördisműárúk!

Chinazüst és bronzárú ajándékok!

Eredeti tombola nyeremények!

Mérsékelt szabott árak!

Reich Sándor-nál

FIUME, Corso, Casa Tiring.

(Ezelőtt az Adria palotában).

Nemzetközi Varieté

HOTEL SUSAK

Péntek deczember 16.-ától kezdve naponta

Szeczessziós Orfeum

magasabb színvonalu családi műsorral.

Beduzza Lucia, olasz szubret.

Steinau Antal, kitűnő kómikus és mimikus.

Blumau Károly, kacagató, ének kómikus.

Schmidt Betti, tiroli énekesnő.

Szenzációs !!

Hedi Weng

a Berli Central színházról Wollzogen műsorral

BLUMAU és STEINAU

tréfás duettekkel.

Naponta 3 kacagató bohózat.

Számos látogatást kérnek

A. Muley

Blumau és Steinau

vezérlős.

igazgatók.

Port Artur még csak egy pár hé-

Ujévi vásár is csak rövid

Adamich-téren levő

ROSENTHAL-féle

„Magyar Bazárban“ a hol

minden

féle játéktárgyak, pipere

ezikkek

nagy választékban és

legolesőbb árban kaphatók, — 10

drb. képes vagy u. é.

levelező-lap 20 krajczár.

100 drb. képes-lap 30 krajczár.

Hazai ipar

Legolesőbb bevásárlási forrás.

Alapított 1831.

HIRSCH JAKAB

Polgári- és egyenruha-szabó

BUDAPEST és TURN-SEVERIN

V., Dorottya-utca II. l. em.

Romania.

Az I. es. k. szab. Dunagőzhajózási társaság

A magyar folyam- és tengerhajózási r. t.

A magyar királyi Államvasutak és a

Román államvasutak egyenruha szállítója,

Meghívás esetén megrendelés, mérték- és

próba-vétel végett megbizottját a cég

saját költségén Fiuméba küldi.

Chincaglierie**„IRIS“**

Piazza Elisabetta 2. sz.

Moretti-, japán-
és kagyló áruk.

Nagy választék bőr ezüst és
dizsmü árukban.

Olcsó szabott árak.

Bazár „Al Buon Mercato“

R. NEMES

FIUME, VIA FIUMARA 4.

— A legjobb bevásárlási forrás. —

NAGY VÁLASZTÉK.

Miudennemű csipők, gyermekjáték, dizsmü-tár-
gyak és utazási ezikkekben.

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban.

Reform a fűtés terén!**Brikett (Koczkaszén.)**

100 drb finom angol szénből sajtolt brikett, házhoz szállítva kor. 1.50

Kő- és pormentes. A darabszám első pillantásra konstatalható, tehát a
vevő megrövidítése a mennyiségnél kizárva.

Megrendeléseket elfogad: Rubel M., Corsia Deák; Miletic R., Mercato Coperto és
Kralj A., Sušak.

Telefon szám 443.

Első Fiumei Brikett-gyár

Ujévi ajándékok.**Szőnyeg- és függönyosztály.**

Futószőnyegek különféle minőségben méterenkint 25 kraj-
czártól — 3.50 forintig.

Kész szőnyegek termék, hálószobák és ebédlők részére 4.75
forinttól — 145 frtig.

Csipke- és vászonfüggönyök páronként 1.10 frttól — 35 frtig.

Ágy elé való állatbőr szőnyegek 1.75 frtől — 12.50 frtig.

Ágy- és asztalgarnitúrák 4.50 frtől — 45 frtig.

NAGY VÁLASZTÉK. Közismert olcsó árak, melyek
minden versenyt kizárnak.

WEISS M.

FIUME CORSO II. — TRIEST CORSO 9.

A legmodernebb manufaktúráruk úgy mint férfi- és női ruhaszövetek, fehérműek,
gyapotárúk, selyem, bársony, kész fehérmű, nyakkendők, szalagok, csipkék és
fejdíszek eladása.

Szabott árak!

Valódi.

Valódi.

Amerikai csipők

urak és gyermekek részére csak

GEORGIJEVIC S.

elsőrangú csipőüzletében, Via Governo kaphatók.

Legnagyobb raktár pesti divat szerinti valamint francia és angol csipőkben
legfinomabb kivitelben és legolesőbb árban.

Megrendelések és javítások eszközöltetnek.

Café „De la Ville“ kávéház.

Folyó hó 31-én

Nagy

Pezsgős Tombola Sylvester Estély HORVÁTH JÓZSI

czigány zenekarával és orfeum búcsú-előadással.

A bpesti Orfeum Társulat nevében mély köszönetet mond a n. é. közönség szíves pártfogásáért

Jaulusz (Matras) C. la.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizs-keményítőgyár részv.-ársaság

FIUME.
VÉDJEGY.

Különlegesség

fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezelskeftik.

Oriási raktár vizáthatlan öltözetekben.

Tisztelettel tudomására adjuk a n. é. közönségnek, hogy

Oriási készruhaáru raktárunkat

„**ALLA TORRE CIVICA**“
cég alatt a Corsón (PADER-féle házban) megnyitottuk.

Legnagyobb választék férfi, fiú- és gyermek ruhákban.

Oriási választék paletókban, ulsterekben, felöltőkben, raglanokban, havelokokban
nyugy felnöttek mint gyermekek részére.

Bel- és külföldi szövetek nagy raktára

mérték utáni öltözetek

számára, melyek a legnagyobb izléssel és olesón készítettnek.

Nagy választék utazó és városi bundákban.

A nagyérdemű közönség kéréstik, ezen nagy áruház szíves meglátogatására, hogy a szolid árakról, melyek minden más hasonló áruházal versenyezni képesek, meggyőződést szerezhessen.

Oriási raktár vizáthatlan öltözetekben.

A egzszebb és leghasznosabb ajándékok.
Nagy raktár: Alpacca és Chinaezüstökben és Lámpákban.

Karlsbádi és francia
porcellán
és üveg készletekben.

Mindenmennyi üvegtáblák,
tűkrék és képkerekek
legolcsóbb árak mellett.

Jacques Weiss veje: WEISZ SALAMON-nál.
FIUME. Az Adria-palotával szemben.

„Adria“ magyar kir. Tengerhajózási részvénytársaság. - Fiume.

FIUME-NEWYORK

közvetlen összeköttetés Ejszak - Amerikával.

A „Cunard Line“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

180 Korona

Legközelebbi gőzösök indulnak:

„Slavonia“ Január 12.én – „Pannonia“
Január 26.án – „Carpathia“ Február 9.én

A fiumei kivándorlási iroda (Via Alessandrina) készséggel és díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni szándékosoknak szükségük van.